

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینکی باشده کی دائره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
دائره مخصوصه

حیات

میان راههای ... دنیا راهها هر چه حیات قاتلم ...

نسخه سی هربرده ۱۵ فروردین

سنه لکی بوسته ایله ۷,۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۷,۵ دولار) .

ایوه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرک مرجمی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۶۷

آنقره ، ۸ مارت ، ۱۹۲۸

۳ می جلد

مصاحبه

یوکسک تحصیل و اجنبی لسانی

مدنیت دنیا سیله تماس ایتمک و غرب مدنیتی
آ کلا یایلیمک ایچون ، اجنبی لسانلری او کرمک
احتیاجی ، « تنظیمات » دن بری هر کون داها
قوتله آ کلا شیلان بر مسئله در . اجداد من اسلام
مدنیتی دائره سنه کیر دکری وقت « عرب » و « عجم »
لسانلری نه یوکسک اهمیت ویردیله : چونکه او مدنیتی
لایقوله آ کلا یه بیلیمک ایچون بولسانلره احتیاج
واردی . بواهمیت نتیجه سی اولارق ، تورکر
آراسنده « عرب » و « عجم » لسانلری اعظمی
موفقیته استعماله مقتدر شاعرلر ، محررلر ، لسان
طاملری ییشدی . « تنظیمات » دن بری تورک
جمعیتک یوزی غربه دوغوش ، « تورکیه » ،
حیاتی مجبوریتلر تأثیرله ، قرون وسطائی شرق
مدنیتی دائره سندن چیقهرق معاصر غرب مدنیتی
دائره سنه کیرمهک مجبور قالمشدر . بومجوریت
تورکیه ده اجنبی لسانلر تحصیلنه اهمیت ویریله سی ،
مکتبلر مزه همان عمومی بر صورتده فرانسزجه
و نادر آه آلمانجه (مثلا عسکری مؤسسه لر مزدن
اولدینی کی) یا خود انکلیزجه (تخصیصاً بحریه مزده)
درسلرینک قونولمه سی ، حتی « غلطه سرای » کی
فرانسزجه بی تدریس لسانی اولارق قبول ایدن -
مؤسسه لر وجوده کتیریله سی استلزام ایتدی .
عبدالحمید دورنده بیله مرحوم سعید پاشانک « لسان
مکتبی » آجغه تشبث ایتمه سی ، هپ بوبوبوک
احتیاجدن دوغوشدر .

غرب مدنیتی دائره سنه قطعی ونهائی اولارق
کیردی کمز شو صیراده ، اجنبی لسانلری نه اولان
احتیاجلر بر قات داها شدتله حس ایدیلور :
اقتصادی ساحه ده موفقیته چالیشه بیلیمک ایچون

بو اوچ بویوک مدنیت لسانک یعنی فرانسزجه ،
انکلیزجه و آلمانجه نیک یاردیمندن مستغنی دکلدردلر .
تجارت لسانی اولارق انکلیزجه ، علم لسانی
اولارق آلمانجه ، ادبیات و دیپلوماسی لسانی
اولارق ده فرانسزجه ، بوتون مدنیت دنیا سنده
حاکمیتلری محافظه ایدیلورلر .

آوروپانک سائر ملتلی بیله بولسانلرک
یاردیمندن مستغنی قالامازکن ، بزم ، هله بوکون ،
« یوکسک تحصیل » مؤسسه لر نده کی طلبه مزلی
یا لکنز « تورکیه » اثر لره ییشدر مکه چالیشه مز
تماماً معناسزدر . تورکیه ده بوکونه قدر حقیقی
و آوروپائی معناسیله « یوکسک تحصیل » ک
برتورلو تأسس ایدمه مه مه سی اسبابندن بری ده ،
اجنبی لسانی احتیاجی اولمادن بو تحصیلک پایه
بیله چکی قناعتندن ایلری کلمشدر . انه لاعلی تعیین
فرانسزجه ، انکلیزجه و یا آلمانجه بر کتاب
کیره ن هر هانکی بر ذاتک ، یوکسک تحصیل
مؤسسه لر نده معلمک جسارتی کوستر مه سی ده
ایشته بوندن دولاییدر . حالبوکه ، بو مؤسسه لر
کیره ن طلبه ، خوجانک انده کی کتابی کندی
کندیسنه او قویوب آ کلا یاجق قدر اجنبی بر
لسانه آشنا اولورسه ، او وقت « معلم » سویه سی ده
ایستراسته مز یوکسه له چکدر .

طلبه یه بو قدر قوتلی برلسان تحصیلی ناصل
و نزه ده ویرمه لی ؟ ایسه لر مزده بونی پایه -
بیلیر می بز ؟ یوقسه ، ژاپونلرک بر آراق تطبیق
ایتدکری کی اورته تحصیل ایله یوکسک تحصیل
آراسنده صرف اجنبی لسانی او کرمه نکه مخصوص
بردوره می آیرمالی ؟ بوجهتک ، اله کی وسائط

اجنبی لسانی اک بویوک بر یاردیمی حکمنده در .
بو کون اولدقجه معلوماتلی ، بیلرجه یوکسک تحصیل
کورمش ، لکن اجنبی لسانلری نه بیکانه بر کنج ،
کندیسنه کوجلکه فرق الی لیرا تأمین ایده .
بیلدیکی حالده ، بر آزانکلیزجه و فرانسزجه بیلن
تحصیل سز و معلومات سز بر آدم ، قولایلقه یوز یوز الی
لیرا قازانغه موفق اولور . ایشه ، چوجوق
با بالرینک اجنبی مکتبلری نه او قدر رغبت ایتمه لر نده ،
بو اقتصادی دوشونجه نکه ده چوق بویوک تأثیری
واردر . مع مافیه بز بوراده اجنبی لسانلری مسئله سی
بو اقتصادی جهه دن دکل ، مملکتک معنوی
و حرثی انکشافی نقطه نظرندن یعنی « یوکسک
تحصیل » مؤسسه لر نده کی موقعی و اهمیتی اعتبار یله
تدقیق ایتمک ایستوروز .

بم قناعتمه کوره ، تورکیه ده یوکسک تحصیل ،
اجنبی بر لسانک یاردیمی اولمادقجه امکان سزدر .
بناء علیه ، یوکسک تحصیل مؤسسه لرینه کیره ن
کنجلر ، کندی اختصاص شعبه لرینه طائثرلری
قولایجه او قویوب آ کلا یه جق درجه ده فرانسز ،
انکلیز و یا آلمان لسانلرندن برینه آشنا
اولمایدلر . بویله اولمادینی تقدیرده ، طلبه نک
انده بر ایکی بسیط تورکیه اثر دن و معلمنک
نوظلرندن باشقا او قونه جق بر شی بولونامیه جفندن ،
« یوکسک تحصیل » ک معناسی قالماز ... یوکسک
علم اثرلری اعتبار یله لسانمک نه قدر فقیر اولدینی
معلومدر ؛ فقط ، نه قدر چالیشیر سه ق و ترقی
ایدرسه ک ایدلم ، حتی بوندن ایکی عصر صوکراده ،
ینه بویوک آروپا لسانلرینک یاردیمندن مستغنی
قالامایز . نه کیم جهانک سائر بوتون مترقی ملتلی ،

تورکیده فلسفه

فلسفه :

«تورک فلسفه جمعیتی» نیک تأسسی سایه‌سندہ مملکتزده کی فلسفه مجبوری یکدیگری یاقیندن طانیغه موفق اولاجقدر . متواضع بر بروغرام ایله ایشه باشلامش اولان جمعیتک ایلك همدنی بودر و باشقهده اولاماز . فی الواقع بوکون فلسفه حیات وکائنات حقنده عمومی بر تلقی اولقدن زیاده هر بری درین تدقیقاته زمین تشکیل ایدن اختصاص شعبه لرندن متشکل بر کل حالی آلمشدر . دکل تورک فکر عالمنک بو کوئی یوقولنی ایچنده ، بلکه غریبه بیله هیچ بر فیلسوفک و فلسفه مدرسنک فلسفه نامی آلتنده وقوعه کلن بوتون حرکتلری ، مناقشه لری بالذات تعقیب اتمه سته امکان یوقدر . تورک فلسفه جمعیتی تورکیده فلسفه به علاقه دار اولانلرک برلشمه سی ایچون بر مرکز تشکیل ایده رک متفکرلری میز انزوا ایچنده بولونقدن قورناراجق و بوسایه ده - احتمال - فلسفه به ابراز ایدیلن علاقه نیک آرتماسته خدمت ایده جکدر .

بویلك غایه نیک یاننده دها اهمیتلی بر دیگرینک رسم ایله دیکینی ده کورویوروز : فلسفه تدقیقلینه رهبر اولق . دها دوغروسی ایلك هدف ایکنجیسی ایچون بر واسطه دن عبارتدر . فلسفه تدقیقلری بایلدیان بر مملکتده فلسفه کتابلری اوقویانلرک یکدیگری طانیاسی اوقدر لزومی بر شی دکلدر . فقط بو ایکنجی و مهم همدنی تحقق ایتدیرمک ایسترنک تورک فلسفه جمعیتی مهم بر مشکلات قارشیدنده در . مملکتزده فلسفه تدقیقلری هنوز بر عتته حالته کیرمه مشدر ، بر اصوله تابع دکلدر . حتی ، تاریخمزه باقارسق بونک یکی دکل بلکه عصرلردن بری دوام ایدن بر حال اولدینی کوروروز . شیمدی به قدر فلسفه قارشیدنده تورکلرک وضعیتی طبق رومالیرککنه بکزه ر . رومالیرده جهانگیر ایدیلر ، فقط نظری تفکر ایدن زیاده عملی موفقیتلره اهمیت و بریورلردی . لاتین ادبیاتنک اک پارلاق ممثلرندن بری اولان چیچهره یونان فلسفه سته ذوق و عشق ایله اطلاع پیدا ایلمش ، لکن فلسفه به دائر بالذات قلمه آلدینی اثرلنده نظری و ایچنه مناقشه لری قولایقله بر طرف ایده رک هر کسی علاقه دار ایده یلن و هر کس طرفندن آکلاشیلا بیله جک اولان عملی مسئله لر اوزرنده بالخاصه توقف اتمه یی ترجیح ایشدر . واقعا تورک عرق فارابی و ابن سینا کی

ایکی متفکری اورتابه آمشدر ، فقط بونلرک دورلرینک عرب حرثه داخل اولدقلری انکار ایدیله من . تورک - اسلام محیطنده یتشمش اولان بوتون دیگر متفکرلر ، بالخاصه بونلردن تورکجه اثرلر تألیف ایش اولانلر ایسه کندیلرینه خاص بر فکر حصولی اورتابه قویاجق یرده اسکی جریانلری تلخیص اتمک ، اکثریا اخلاق - دینی نقطه لر اوزرنده اصرار ایلمکدن باشقا برشی یا ماملردر . صوک زمانلرده ایسه بونی یاپانلری بیله نادراً کورمکده یز .

اوزون مدت فلسفی فعالیتک متروک قالماسندن نشأت ایدن بومشکلاتک هر نه بهاسنه اولورسه اولسون اقتحام ایدیله سی لازمدر . فلسفه مساهمسنده اطراد ، موازنه ، جدی و صمیمی بر اصول تأسس اتمه لی ، فلسفه مراقنک اوزون صاچ و غریب فکر طاشیق مراقندن باشقه برشی ، اولدقه زحمتله تطمین ایدیلر بر مراق اولدیفنه قناعت کتیریلیدر . بونی اک زیاده موفقیتله تأمین ایده جک اولان ینه فلسفه جمعیتدر . چونکه اونک سایه سنده ، اوراده بایلان مناقشه لر انساننده هر کس کندی فکرندن مشول اولدیفنی حس ایده جکدر ، فکرلری یکدیگرینه زنجیرلرک و کندینی تناقضدن قورنارامق لزومی تقدیر ایله جکدر ؛ برسیسته م یایمق هر کک کاری دکلدر ؛ فقط قبول ایله دینی مختلف فکرلری برسیسته م حالنده زنجیرلرکک چالیشق ، هر فلسفه دوستنک صمیمی وظیفه سیدر . حالبوکه اکثریا مختلف مغازه لرندن آلمش اشیا کی مختلف مسلک لردن طویلانمش فکرلردن متولد تناقضلر ایچنده دولاشمقده یز . فلسفه جمعیتنده بایلاجق صمیمی مناقشه لر دها مضبوط بر فکر منظومه سته ، کسکین بر فکر تقیده ، مجرب بر اصوله صاحب اولامیزی تأمین ایدره بوندن اعلا برشی اولاماز .

بر دیگر نقطه ده دها فلسفه جمعیتک فائده لی خدنده بولوناجنی امید اتمکده م . اوده فلسفه تاریخنک تدقیقنده در . بالخاصه اسلام فلسفه سی تاریخی غریبه همان تاماً متروک بر تدقیقات ساحه سیدر . اونکله اشتغال ایده نلر حقیقی فیلسوفلر دکلدرلر ، ساده جه مستشرقدرلر . حالبوکه فلسفه ، عام کی دکلدر . ماضیدن استغنا کویستره من . فلسفه نیک هر ترقی آدیمی ، عینی زمانده ماضی به دوغرو دها درین بر نظر هطف ایدله سی سایه سنده تأمین ایدیلشدر .

و شیمدی به قدر بایلان تجربه لره کورم تلمینی ، معارف آداملر مزمه دوشر . بز ، ساده جه ، تورکیده «یوکسک تحصیل» ک حقیقی معناسیله تأسسی ایچون ضروری اولان بر نقطه یی ایضاحله اکتفا ایدیوروز . جمهوریت معارفی بوندن اوچ سنه اول بو احتیاجی کمال اهمیتله درپیش ایده رک ، هیچ اولمازسه دارالفنون مآذونلرینک مطلقا کندی شعبه علملرینه طاند اثرلری آکلایه جق درجه ده بر اجنبی لسانه آشنا اولماسی شرطنی بر نظامنامه ایله تثبیت ایشدی . بو نظامنامه موادینک دارالفنون شعبه لرنده تطبیقندن شبهه منز جوق خیرلی نتیجه لر ایده ایدیش اولاجقدر . بوکون بو نظامنامه نیک دیگر فاکولته لرده نه صورتله تطبیق ایدیلدیکنی ونه نتیجه لر استحصال اولوندیفنی بیلیمورم ؛ فقط ، ادبیات فاکولته سنده - حتی مذکور نظامنامه نیک نشرندن دها بر قاج سنه اول - تطبیقنه باشلانیلان بواصولک ، جوق مفید نتیجه لر ویردیکنی اهمیتله قید ایده بیلیم . فقط بو مجبوریته ، دارالفنوندن ویا یوکسک مکتبلردن چیقه جق اولانلره دکل ، او مکتبلره قبول ایدیله جک اولان طلبه به تحصیل ایدیله لیدرک ، حقیقی معناسیله «یوکسک تحصیل» مملکتزده ده آرتق تأسس ایده بیلسون . بونی تأمین اتمه دیکه ، «تورکیده» ، فکری سویه اعتباریله اوروباده کی مدیر و منور صنفله مقایسه ایدیله بیله جک بر «کزیده لر صنفی» نه هیچ بر زمان اصلا مالک اولامایه جقدر .

یالکز شونی تصریح ایده میم که بو مسئله باشقادر ؛ دارالفنونده درسلرک «ملی لسان» دن غیری برلسانله اوقوتولماسی بوسوتون باشقادر . «تورکیده» بر مستملکه دکلدرکه ملی دارالفنوننده تورک مدرسلی طرفندن یابانجی لسانلره درس تقرر ایدیلسون !

کبریلی زاده محمد فؤاد

